

Notat

Til Teknik- og Miljøudvalget

Orientering om videreførelse af energibesparende tiltag

Økonomiudvalget godkendte den 27. september 2022 en indstilling om Københavns Kommunes håndtering af regeringen, KL og Danske Regioners energispareplan, som blev præsenteret af Klima, - Energi, - og Forsyningsministeriet den 8. september 2022. Her fremgik det, at Økonomiforvaltningen/KEID på baggrund af Energistyrelsens anbefalinger vil igangsætte en række energibesparende tiltag. Samtidig blev det besluttet, at den enkelte fagforvaltning skulle overveje energibesparende tiltag på det enkelte fagområde med evt. inddragelse af det enkelte fagudvalg.

På baggrund heraf besluttede Teknik- og Miljøudvalget den 10. oktober 2022, at Teknik- og Miljøforvaltningen som følge af forsyningskrisen skulle gennemføre tre energibesparende tiltag i de åbne byrum. KL har den 3. marts 2023 meddelt, at kommunernes energisparetiltag har haft en positiv virkning. Fra Energistyrelsen er meldingen, at det fortsat er nødvendigt at fastholde de energibesparende tiltag for at understøtte en stabil forsyningsituation, hvorfor KL anbefaler, at kommunerne fastholder de igangsatte tiltag. Forvaltningen har ligeledes været i dialog med KEID i Økonomiforvaltningen, som bekræfter, at de fortsat har højt fokus på energibesparende tiltag som følge af forsynings- og energikrisen. Det drejer sig blandt andet om tiltag, hvor temperaturen i kommunens bygninger generelt skal holdes på max 19 grader, eller i forhold til unødigt belysning i kontorbygninger, hvor lyset eksempelvis udskiftes med energibesparende lyskilder. På baggrund af ovenstående udmeldinger har Teknik- og Miljøforvaltningen valgt at fastholde de energibesparende tiltag, som Teknik- og Miljøudvalget vedtog den 10. oktober 2022.

Udvalget orienteres nedenfor om en status på Teknik- og Miljøforvaltningens tiltag.

Igangsatte tiltag

De energibesparende tiltag omfatter dæmpning af gadebelysningen, slukning af effektbelysning og slukning af lys i parkerne i nattetimerne. Forvaltningen har i dialog med politiet sikret, at tiltagene ikke i unødigt grad har påvirket borgernes sikkerhed og tryghed.

27-04-2023

Sagsnummer i F2
2022 - 17401

Dokumentnummer i F2
64009

Sagsnummer i eDoc
2022-0357789

Parker, Kirkegårde og Renhold
Njalsgade 17
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Tiltaget dæmpning af al fjernstyret gadebelysning er udført som planlagt. Hvad angår tiltagene slukning af lys i parker og slukning af effektbelysning, har forvaltningen foretaget justeringer i forhold til de indmeldte lokationer, der fremgår i orienteringen til udvalget den 12. oktober 2022 om lokationer, hvor forvaltningen arbejder med energibesparende slukning af belysningen i byen. Forvaltningen har ligeledes været i dialog med Københavns Politi. Politiet oplyser den 18. april 2023, at de ikke har nogle bemærkninger eller umiddelbare bekymringer omkring en fortsættelse af de energisparende tiltag, som de fremgår nedenfor.

Dæmpning af gadebelysningen

Gadebelysningen er på tværs af byen dæmpet med 10 % i hele tændingstiden, der hvor lyset er styret af netværk. Dette har været muligt grundet gadebelysningens mesh-netværk, som har kontakt til ca. 20.000 af kommunens næsten 50.000 lyspunkter.

Slukning af lys i parker

Tiltaget om slukning af lyset i parker i perioden fra kl. 00-05 omfatter lys i 52 parker og grønne områder i København. Der er tale om stier og parker, som ikke er supercykelstier, plusnet for cykelstier eller forbindelser uden alternative ruter. Af disse 52 har politiet anmodet om, at tiltaget ikke iværksættes i otte parker/grønne områder af hensyn til kriminalitetsforebyggelse og tryghedsskabende effekt.

Af de resterende 44 parker har det vist sig muligt at slukke lyset i 17 af parkerne, hvilket blev effektueret i efteråret 2022. I de 17 parker, hvor belysningen slukkes mellem kl. 00-05, opnås der en samlet halvårlig besparelse på 24.500 kWh.

For 25 parkers vedkommende vurderer forvaltningen imidlertid, at lysanlæggene enten knytter an til andre anlæg, der kræver strøm, eller at udgifterne til den elektriske ombygning vil overstige den el-besparelse, som kan opnås på 12 måneder. Det er typisk steder, hvor besparelsen i kWh også er relativt lille. Det drejer sig eksempelvis om løbebelysningen rundt om søerne, der bruger meget lidt strøm. Man vil derfor kun kunne opnå en besparelse på en tiendedel af etableringsomkostningen. Det kan også omhandle områder, hvor stibelysningen er koblet sammen med belysningen på vejen, fx Havnestaden ml. Islands Brygge og Artellerivej, hvor parkbelysningen er koblet sammen med belysningen på de omkringliggende offentlige veje.

I bilag 1 fremgår en oversigt over parker, hvor lyset hhv. slukkes og ikke slukkes.

Effektbelysning

Forvaltningen slukkede den 1. november 2022 for effektbelysningsanlæg i byen. På baggrund af tilkendegivelser fra Københavns Politi er forvaltningen efterfølgende blevet opmærksom på, at slukningen af effektbelysning har betydet slukning af anlæg, som har en tryghedsskabende

effekt. Det drejer sig om led-belysning ved Sydhavn Station og om et nyt kunstværk ved Sjælør Station med tre store led-skærme, der oplyser rummet under banen, jf. orienteringen af den 12. oktober 2022. Københavns Politi har tilsluttet sig, at de pågældende effektbelysningsanlæg fortsat er tændt, hvorfor forvaltningen har tændt anlæggene igen.

Politisk handlerum

- Teknik- og Miljøudvalget kan vedtage, at forvaltningen skal tænde for de slukkede belysningsanlæg.
- De tre initiativer er uafhængige af hinanden. Udvalget kan derfor også vedtage, at forvaltningen skal tænde for udvalgte belysningstyper, jf. inddelingen i tre tiltag.

Begge muligheder vil indebære, at forvaltningen vil afvige fra KL's melding om, at kommunernes energisparetiltag fortsat er nødvendige for at understøtte en stabil forsyningsituation.

Videre proces

Teknik- og Miljøforvaltningen vil fastholde de tre energibesparende tiltag som beskrevet ovenfor. Forvaltningen vil inden udgangen af 3. kvartal 2023 vende tilbage med en ny status om sagen, herunder om initiativerne skal fortsætte.

Rikke Skovbølling Brandt
Vicedirektør

Notat

Til Teknik- og Miljøudvalget

Bilag 1. Oversigt over slukning af lys i parker

Listen indeholder parker, der defineres som grønne område og naturområder. Af listen fremgår det i hvorvidt der slukkes for lyst eller ej i den pågældende park og hvorfor. Lyset i parker slukkes kl. 00 og tændes igen kl. 05. Undtaget er supercykelstier, stier på cykelplusnettet og steder, hvor der ikke er alternative ruter.

Oversigt over parker hvor belysningen slukkes

- Amager Strandpark – *Lyset på stien fra Øresundstien til Havkajavej slukkes.*
- Amager Strandvej – *Belysning på stien langs vejens nordlige ende slukkes*
- BaNanna Park – *Al belysningen slukkes*
- Bellahøjparken - *Belysning på den ene sti slukkes*
- Brønshøjparken - *Belysning på stierne slukkes*
- Enghaveparken – *Al belysningen slukkes*
- Enghave Plads – *Det grønne areal med skaterbane på hjørnet af Enghavevej og Istedgade slukkes.*
- Enveloppeparken – *Al belysning langs stierne i parken slukkes*
- Fuglsang Allé / Brønshøjvej - *Belysning i park/legeplads slukkes - Kører på sport tænding, så det er slukket fra 2200 til 0700 hverdag, så ingen ændring*
- Grundtvigs Kirke park – *To belysningsmaster i parken slukkes - effektivbelysning*
- Kastrup Fort – *Al belysningen på øen slukkes – lyset på vejen indtil fortet slukkes også.*
- Kulbaneparken – *Al nyetableret belysning kan slukkes, når færdig-etableret*
- Lergravsparken - *legepladsen + boldbanen kan slukkes*
- Nordvestparken/Hulgårds Plads – *Al belysning slukkes*
- Tiøren – *Belysning på stien slukkes*
- Utterslev Mose - *Stien langs Ruten og Åkandevej ned mod mosen slukkes.*
- Valbyparken – *Belysning i parken slukkes. Der slukkes også på Hammelstrupvej. Dette er aftalt med parkforvalteren*

Parker, hvor politiet har frarådet, at der slukkes for lyset.

- Mimersparken – *Al belysning beholdes tændt*

24-04-2023

Sagsnummer i F2
2022 - 17401

Dokumentnummer i F2
82417

Sagsnummer i eDoc
2022-0357789

Parker, Kirkegårde og Renhold
Njalsgade 17
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

- Nørrebroparken – *Al belysning i Nørrebroparken, Superkilen, Den Sorte Plads og Den røde Plads beholdes tændt.*
- Prags Boulevard – *Belysning på stien beholdes tændt*
- Rødegårdparken – *Alt lyset bestående af parklamper og pullerter beholdes tændt*
- Fælledparken – *Belysningen forbliver tændt. Effektbelysning i form af uplights og lys på genforeningsmonumentet slukkes.*
- Lersøparken – *Al belysningen beholdes tændt*
- Ryparken – *Belysningen beholdes tændt*
- Gyngemosen (nord for Tingbjerg) – *Belysning beholdes tændt*

Parker, hvor det er for dyrt at ombygge eller, hvor det er koblet til gadebelysningen.

- Amorparken og Fredespark
- Bellahøjparken - *Belysning på den anden sti er for dyrt*
- Byparken ml. Ørestads Boulevard og Center Boulevard
- Erik Ballings Vej
- Filipsparken
- Grækenlandsvej og Æginavej
- Grøndalsparken
- Havnestaden ml. Islands Brygge og Artellerivej
- Husum Bypark
- Husumparken
- Kløvermarken
- Lergravsparken – *resten af parken kan ikke slukkes, da det er for dyrt.*
- Litauens Plads
- Odins Lomme
- Otto Krabbes Plads
- Ragnagade / Lyngbyvej
- Sankt Kjelds Plads
- Saxoparken
- Sundbyvesterparken
- Søerne
- Tom Kristensens vej
- Tåsinge Plads
- Thors Have
- Vestre Kirkegård
- Victor Bendix Gade
- Vigerslevparken
- Øselsgade

1 park er under omlægning og 1 uafklaret:

- Sundbyøster Plads – *ved at blive lavet om, så der er ikke noget lys på*
- Ørstedsparken – *El-teknisk afklaring afventer*